

VAISENHUSIANERBLADET

UDGIVET AF FORENINGEN:

„DET GODE MINDE“

Nr. 12.

København, December 1904.

2. Aarg.

Exners Monument.

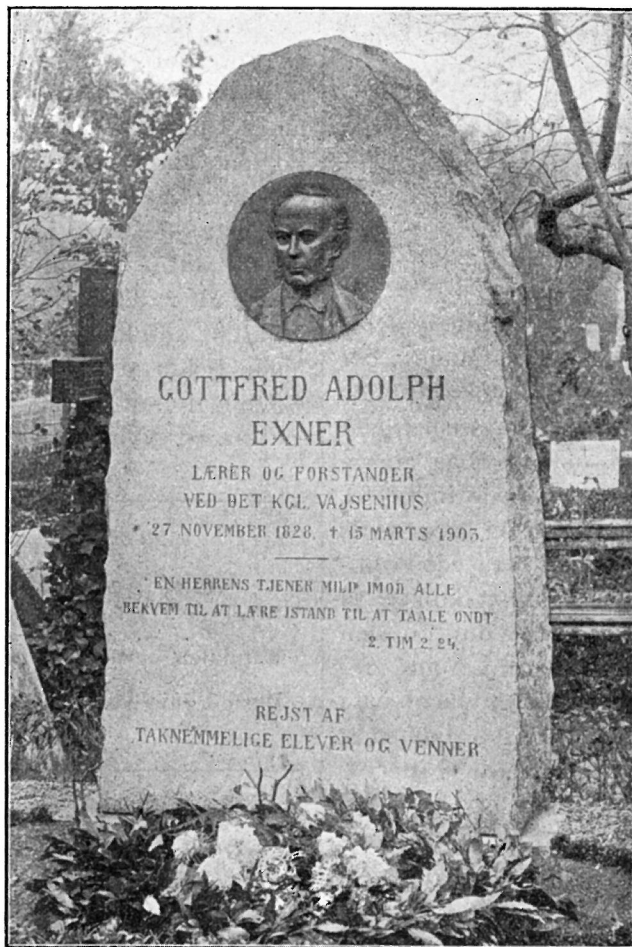
SØNDAGEN d. 6. Novbr. samledes ved 1-Tiden paa Garnisons Kirkegaard en Kreds af Forstander Exners gamle Elever, Slægt og Venner for at overvære Afsløringen af Mindesmærket. Blandt de tilstedeværende bemærkedes Kammerherre Meldal, Prof. Exner, Forst. Gandrup o. fl.

Efterat Salmen: »Aldrig er jeg uden Vaade« var af-sungen talte Formanden for »Det gode Minde«, Hr. Fr. Petersen, varme og hjertegribende Ord om den afdøde. Han skildrede Exner som den dybe religiøse Natur, han var, og hvilken dyb og inderlig Forstaaelse af Gudsbegrebet han som Religionslærer forstod at bibringe sine Elever. Exner som Forstander for det kgl. Vajsenhus vandt ved sin beskedne Færd og ved sin Mildhed alles Hjerter og var en kærlig Fader for alle de Børn, der var betroede hans Varetægt. Ret-skaffenhed i smaat som i stort var det, der i særlig Grad karakteriserede Exner.

Det var smukke og hjertelige Ord, Formanden udtalte til Ære for den afdøde, og saa mange af Exners gamle Elever, som var til Stede, maatte føle det sande deri og mindes, ikke alene deres Lærere, men tillige deres faderlige Ven og Kammerat.

Fr. Petersen bad nu Exners Børn modtage Monumentet som et synligt Bevis paa den Ære

og Agtelse, gamle Elever og Venner havde næret for deres Fader.

Efter Talen faldt Dækket og alle tilstedeværende var enige om, at her stod et værdigt Monument for den afdøde Forstander.

Efter Afsløringen blev en af Exners kæreste Salmer: »Saa vil vi nu sige hverandre Farvel«, af-sungen, hvorefter den unge Hr. Exner paa Familiens Vegne takkede alle, der havde ydet Bidrag til dette Mindesmærke og paa en saa smuk Maade havde æret hans kære Faders Minde.

Hermed sluttede den lille Højtidelighed, som var begunstiget af godt Vejr.

Den over 3 Alen høje Stenkolos af svensk Granit er leveret af Firmaet Wienbergs Eftfl. (Larsen Chrestensen). Den vellignende Broncemedajlon er modelleret af Hr. Billedhugger N. G. Henriksen og støbt af Metalstøber Bertel Jacobsen i Hellerup. Vi skylder en særlig Tak til Hr. Billedhugger Henriksen og til Hr. Stenhuggermester Larsen for

den Nidkærlighed de har lagt i dette Arbejde, idet det uden d'Her.s personlige Interesse for Opgaven havde været umuligt at faa et saa værdigt Monument rejst indenfor den Sum, der stod til Raa-dighed.

C—

Da jeg ved Afsløringen af min Faders Mindesmærke næppe har faaet Lejlighed til at takke alle hver især, tillader jeg mig herved gennem »Vajsenhusianerbladet« at rette den hjerteligste Tak til alle, der har bidraget til at rejse min Fader denne smukke Mindesten.

En særlig Tak tillader jeg mig at rette til Formanden for Foreningen, Hr. Fuldmægtig F. Petersen, for den særdeles smukke Mindetale. Formanden udtalte blandt andet, at han bad Familien modtage Mindesmærket i den Aand, hvori det var givet, nemlig i Kærlighedens og Taknemmelighedens Aand.

Jeg kan forsikre Formanden og alle Bidragyderne om, at ligesom de har bevaret min Fader og hans Gerning i taknemmelig Erindring, saaledes vil jeg og min Familie stadig være alle dem taknemmelige, der rejste min Fader denne smukke Æresstøtte.

København, d. 12. Novbr. 1904.

Paa Families og egne Vegne:

I. EXNER.

Det kgl. Vajsenhus

1720—1728.

(Fortsat).

Synet af de mange Bønder, der forhandlede deres Varer, for ikke at tale om »den stærke Mand«, der lod sig se i en Fjælebod, hvor der ogsaa optraadte Marionetspillere, kunde nok virke som Adspredelse i et ledigt Øjeblik, om end paa Afstand. Paa Torvedagen hejstes der en Fane, som vajede indtil Kl. 10 og fortalte, at nu kunde Borgerne gøre deres Husindkøb. Mellem alle Torvesidderne ragede Politibetjenten frem, siddende paa en vælig Ganger, til Rædsel for alle vedkommende. Selv om nu den opblæste og uforskammede Torvebetjent *Nagel*, der rimeligvis var Forbillede for Holbergs Jacob von Thyboe, lige var død, da Vajsenhuset aabnedes, vidner Dr. Oluf Nielsens Beskrivelse om, at »Vatter« (?) Nagels Efterfølgere nok kunde bringe Liv paa Torvet, hvad enten de trak deres Kaarder for at fugtle en Torvesidder, eller de anbragte en ulykkelig Kælling i Gabestokken.

Af en senere Beskrivelse — Den danske Atlas 1764 — fremgaar, at Torvet (Nytorg) »nu er gjort ryddeligt og bekvemmere til Brug«, og »at derpaa er anlagt et stort offentlig Trykværk, som kaldes de fire Jomfruer og giver Overflødighed af godt Vand.«

Om Skafottet skriver *Jonge*: »Ved dets ene Side stod en Stenstøtte oprejst, paa hvis Overdel stod Retfærdighedens Billede med et Sværd i den ene og et Ris i den anden Haand. Paa dette Echafaut blev de Maleficanter, der havde sat i Slutriet paa Livet for begangne Mord, henførte og offentligen af Skarpretteren henrettede. Men forommeldte Støtte maatte de omfavne, som mistede deres Hud og bleve piskede enten for Tyveri eller Løsagtighed. Efter at dette Echafaut havde været den sædvanlige Retterplads inden Stadens Volde og forvoldte Almuens store Opløb paa Nye-Torv ved saadan Lejlighed; Saa blev bemeldte Echafaut efter Kongelig Befaling af 25. September 1761 nedbrudt i Kong Friedrich den Femtes Tid og Torvet gjort ganske ryddeligt og bekvemmere til sin Brug. Efter dets Nedbrydelse blev dog Kagstrygning forrettet ved en Pæl« indtil 1780.

Den 10. Januar 1723 indsendte Seyer Mahlnig en Forespørgsel til Kongen om, hvornaar Vajsenhuset maatte aabnes. Med dette havde det dog lange Udsigter, og hertil bidrog bl. a., at Pengeforholdene endnu ikke var blevne ordnede.

Som tidligere omtalt skænkede Kongen Halvdelen af Postindtægterne i Aarene 1721—23, beregnet til 60,000 Rdl.; da denne Sum trods gentagne Skrivelser endnu ikke var indkommen ved Slutningen af 1723, udfyldte Kongen Summen med det manglende Beløb af Postindtægterne i 1724 og udstedte 4 Obligationer til et samlet Beløb af 60,000 Rdl., »altsaa en Tønde Guld«, siger Dansk Atlas.

(Forts.)

Fondet til Opførelse af

»Det gode Minde«s eget Hjem

(Stiftet af Hr. Forstander Gandrup)

Kapitalen er nu Kr. 1,188,74.

Bidrag modtages fremdeles med Taknemmelighed af
BESTYRELSEN.

Onsdag den 23. November afgik et af Foreningens mangeaarige Medlemmer **Martin Madié** ved Døden. Hr. Madié havde i »Det gode Minde« kun Venner, blandt hvilke han vil mindes med Venlighed og Sympati.

Mange af Foreningens ældre Medlemmer, der var Ungdomsvenner af den afdøde, vil dybt føle Savnet af en god Ven og trofast Kammerat.

Hans Begravelse, der foregik Søndag d. 27. Novbr. fra Garnisons Kirkegaards Kapel, overværedes af en stor Kreds af Foreningens Medlemmer.

VAISENHUSIANA.

Fredag den 4. November opførtes »Det gode Minde:s Revy under Navnet »Nattens Børn«. Revyen, der skylder et Par af vore yngre Medlemmer sin Tilblivelse, beskæftiger sig med de i Aarets Løb indenfor Foreningen passerede Begivenheder, hvilke tages under en let ironiserende Behandling og paa en harmløs Maade præsenteres Tilskuerne i forskellige »Billeder« og »Situationer« hentede fra Foreningslivet. En Del kvikke og aktuelle Viser bidrog yderligere til at give den lille Bagatel den fornødne Farve. — Iscenesættelse og Udførelse skal ogsaa nævnes med et Par Ord, da begge Dele ligeledes besørgetes ved egne Kræfter, idet Dekorationerne ere udførte af en bekendt Kunstner blandt vore Medlemmer, som paa den mest uegennyttige Maade stillede baade sig selv og fornødent Mandskab til de agerende Kunstners Disposition. Blandt disse sidste har vi jo snart Veteraner, idet et Par af de optrædende efterhaanden er blevne saa scenevante, at de bevæger sig paa Brædderne med en Rutine og et Liv, der gør det til en Fornøjelse baade at se og høre paa dem. Men foruden disse rutinerede Aktører og Actricer er det ogsaa lykkedes at formaa andre af vore unge Medlemmer til at forsøge sig paa de skraa Brædder, og det var en Fornøjelse at se, med hvilket Humør de alle forsøgte at løse de forskellige Opgaver, der stilledes dem, og de høstede alle et meget stærkt Bifald af det udsolgte Hus.

Det er nu anden Gang, »Det gode Minde« opfører sin Revy, og det lader til, at denne Revyaften ventes og modtages af Medlemmerne med den Glæde, man altid føler ved en Gang imellem at se sine egne »Vinnere«.

Efter Revyen samledes de agerende til en lille Forfriskning, og herskede der ved denne Sammenkomst en meget fornøjelig Stemning.

Dansen havde imidlertid taget sin Begyndelse i Salen og fortsattes til Kl. 2, da den vellykkede Aften sluttede, efterladende i de tilstedeværendes Erindring Mindet om en fornøjelig Aften, der formede sig til en lille Fest, hvorved endnu et Minde føjedes til de mange, vi har om »D. g. M.«

Fredag den 18. Novbr. havde Bestyrelsen forsøgsvis, som Formanden udtalte ved Bordet, arrangeret et Torskegilde, lidt forventningsfulde om hvorvidt der vilde melde sig det fornødne Antal Deltagere til at give det festlige Præg, som er nødvendigt for et saadant Gilde.

Selv om der maaske burde have været endnu større Tilslutning, navnlig fra de unge Damers Side (den ældre Del af vor kvindelige Ungdom gav som sædvanlig trofast og talrigt Møde), havde Bestyrelsen dog megen Fornøjelse af Forsøget, idet nogle og Tredivte havde efterkommet Opfordringen og med beundringsværdig Appetit lod saavel Torsk som diverse Indmad vederfares fuld Retfærdighed.

Under anden Omgang serveredes to i Aftenens Anledning skrevne, ovenud gemytlige Sange, der satte den rette »Torskestemning« til Vejs. Trods meget hemmelighedsfulde Pseudonymer lykkedes det ikke Forfatterne, d'Hr. F. Christensen og J. Madsen, at bevare deres Inkognito, og Hr. C. Søndebro udbragte deres Skaal efter et Par pæne Ord om Poesiens gavnlige Indflydelse paa Fordøjelsen. — Derpaa fulgte et lille humoristisk-deklamatorisk Bidrag af Formanden og sluttelig en Skaal for Hr. Søndebro, som vor ihærdige Kraft baade i Bygnings-, Blad- og Teatersager.

Det lille vellykkede Gilde forløb altsaa helt igennem paa fornøjeligste Maade, hvilket turde være Tegn paa, at man ogsaa i Fremtiden af og til bør slutte sig sammen om saadan en lille varm Ret med koldt.

Esai.

Foreningens Kasserers Adresse er: Handelsrejsende Georg Mørch, Collinsgade 8, 3. Ø.

Clara Hennings' Legat

stiftet af hendes Broder, Læge Emil Hennings og Hustru Louise Augusta, f. Christensen.

Renten af ovenstaaende Legat uddeles førstkommande 28. Januar. Legatet kan søges af værdige, trængende Medlemmer af »Det gode Minde« og bortgives for et Aar ad Gangen. Efter Fundatsen maa følgende Spørgsmaal besvares nøjagtigt og samvittighedsfuldt:

»Er eller har Ansøgeren været Medlem af en socialistisk eller anarkistisk Forening, eller hylder Ansøgeren Anskuelse som disse«.

Ansøgninger, indeholdende alle fornødne Oplysninger, særlig med Hensyn til Vedkommendes Indtægter og øvrige Formuesforhold, indleveres til Foreningens Formand, Fuldmægtig F. Petersen, Gl. Kongevej 137, 3. Sal, senest den 31. December d. A.

Julefest.

Torsdag den 5. Januar 1905 afholdes Foreningens aarlige Julefest i Larsens Lokaler, St. Annæplads 13, St. o. G.

Prisen for Deltagelse er:

Medlemmer.....	0.75 Øre
Medlemmers ukonfirmerede Børn... 0.25 »	
Besøgende indførte ved et Medlem.. 1.25 »	
Besøgendes ukonfirmerede Børn.... 0.50 »	

Billetter faas hos Hr. Sophus Jensen, Købmagergade 32, Frk. Mathilde Lange, Nørre Farimagsgade 42 B Stuen, samt i Lokalet paa Mødeaftenerne.

BESTYRELSEN.

Biblioteket.

Medlemmernes Opmærksomhed henledes paa, at Biblioteket kun er aabent fra 9—10 de almindelige Mødeaftener. Festaftener er Biblioteket lukket.

BIBLIOTEKAREN.

Agitationsudvalget.

De ærede Medlemmer bedes støtte Arbejdet ved Opgivelse af Navne og Adresser paa Vajsenhusianere og andre, der muligt kunde vindes for Foreningen som Medlemmer eller Bidragydere.

Alle Meddelelser angaaende denne Sag bedes sendt til en af undertegnede.

Frk. A. Borch,
Frydendalsvej 23, V.

C. Landsvig,
Nørrebrogade 92 B, N.

H. Larsen,
Gothersgade 157, K.

Angaaende Annoncer til Bladet bedes de ærede averterende henvende sig til Herr Malermester C. Søndebro, Frejsgade 5, 2. Sal. Telefon: Tagensvej 2.

Forekommende Mangler ved Bladets Tilsendelse bedes venligst paaklagede hos Postvæsenet i vedkommende Distrikt, da Redaktionen intet Ansvar kan have herfor.

Indmeldelse af nye Medlemmer modtages af Bestyrelsen. — Kontingent 50 Øre maanedlig for Medlemmer. — Bidragydende 4 Kr. aarlig.

Alle Forenings-Meddelelser sendes til Formanden, Hr. Fuldmægtig F. Petersen, Gl. Kongevej 137³, V.

Meddelelser til »Vajsenhusianerbladet« sendes enten til Formanden eller til Hr. Johs. Madsen, Bernstorffsvej 12 B¹, V.

Boghandel.

Papirhandel.

AXEL ANDERSEN,

Nørrebrogade 18 A,

— 1ste Boglade fra Søen. —

Grundlagt 1876.

Forlagsforretning.

Musikhandel.

Vilh. Hansen & Co.

Materialhandel.

Tapet og Farvehandel.

— Telefon 3017. —

30 Nørrebrogade 30.

København N.

FAABORG

Frugtvine og Likører
med dette Varemærke

Over Alt!

DANSK VIN- & KONSERVES- FABRIK

M. Rasmussen.

Faaborg.

Aktieselskabet **Nordisk Brandforsikring, KØBENHAVN**

Garantikapital: 4 Millioner Kroner

overtager Brandforsikring og Indbrudsforsikring til billigste, faste Præmier og paa kulanteste Betingelser.

Hovedkontor: Rømersgade 3.

Gaa til **Søren Justsen,**

Køhler & Frost's Eftflg.

— Pilestræde Nr. 46 —

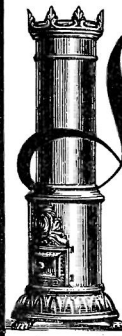
og køb Dem et nyt **Uhr**

eller lad det gamle reparere.

Forretn. grundl. 1815.

Billige Priser.

Villiam Callesen.

Kokes

&

Briket

Import

12. Ved Stranden 12.

Thorvald Bergs Eftf.

Indehaver: **SOPHUS JENSEN.**

Børnedragter.

Telefon 3740. Købmagergade 32. Telefon 3740.

Det danske Kompagni for Spejl- og Vindues-Polering

„Konkurenten“

Møntergade 16, 1. Sal. — København K.

— Telefon 8447. —

Indehaver: **MARIUS HANSEN.**

Telefon 4131

Telefon 4131

ROLUND & Co.

— Vesterbrogade 8 E —

Møbeludsalg

Tegninger & Overslag leveres paa Anfordring

Værksted: Nørrebrogade 148.

Telefon: Tagensvej 576.